

Kommunfullmäktiges jämställdhetsutskott

Tid: Torsdagen den 3 mars 2022 kl. 09:00-11:15

Plats: Esplanaden och Teams

Beslutande: Charlotta Westerlund (S), ordförande
Solveig Granberg (C), 1:e vice ordförande, deltar på distans
Andreas Sjögren (S), deltar på distans
Ari Leinonen (S), ersättare för Mehrana Bassami (S), deltar på distans
Ulrik Berg (M), ersättare för Madelene Nord (M), deltar på distans
Ellen Ström (V), deltar på distans
Fredrik Rönn (C), ersättare för Carinne Sjöberg (L)

Övriga deltagare: Se sidan två

Utses att justera: Solveig Granberg

Sekreterare: Digital signatur..... §§ 8-11
Anna Holmstedt

Ordförande: Digital signatur.....
Charlotta Westerlund

Justerare: Digital signatur.....
Solveig Granberg

BEVIS**Justerat protokoll har offentliggjorts genom anslag**

Organ: Kommunfullmäktiges jämställdhetsutskott

Sammanträdesdatum: 2022-03-03

Anslaget har satts upp: _____

Anslaget tas ner: _____

Förvaringsplats: Kommunledningsstaben, nämndkansliet

Underskrift: Digital signatur.....
Olov Haggström

Övriga deltagare

Ej tjänstgörande ersättare

Helena Smith (S)

Tjänstepersoner

Sara Nilsson, jämställdhetsmyndigheten, deltar på distans

Annika Dalén, utvecklingsstrateg

Linda Gustafsson, jämställdhetsstrateg, deltar på distans

Anna Holmstedt, nämndsekreterare

§ 8

Diarienum:

Information från jämställdhetsmyndigheten**Beslut****Jämställdhetsutskottet beslutar****att godkänna informationen****Ärendebeskrivning**

Sara Nilsson, senior utredare presenterar myndighetens delmål:

- Jämn fördelning av makt och inflytande
- Ekonomisk jämställdhet
- Jämställd utbildning
- Jämn fördelning av det obetalda hem- och omsorgsarbetet.
- Jämställd hälsa
- Mäns våld mot kvinnor ska upphöra

Jämställdhetsmyndighetens grunduppdrag är att arbeta med uppföljning, analys, samordning samt kunskap och stöd för att nå de jämställdhetspolitiska målen. Arbetet med grunduppdraget organiseras inom tre verksamhetsområden: följa och analysera utvecklingen mot de jämställdhetspolitiska målen, stödja aktörer i arbetet för jämställdhet och förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor.

§ 9

Diarienum: KS-2021/00799

JUSK yttrande över Motion 27/2021: Årskort i kollektivtrafiken för kommunanställda; Anna-Karin Sjölander och Maja Westling (C)**Beslut****Jämställdhetsutskottet beslutar****att föreslå kommunfullmäktige att avslå motion 27/2021: Årskort i kollektivtrafiken för kommunanställda**

Reservation

Solveig Granberg (C) och Fredrik Rönn (C) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget förslag att bifalla motionen.

Ärendebeskrivning

I en motion väckt vid kommunfullmäktiges sammanträde i september 2021 föreslår Anna-Karin Sjölander och Maja Westling, Centerpartiet kommunfullmäktige besluta: Att kommunanställda som en personalförmån erbjuds köpa årskort till kollektivtrafiken genom bruttolöneavdrag

Motionärerna menar att den föreslagna personalförmånen är både ett sätt för Umeå kommun att stärka sin attraktivitet som arbetsgivare och en åtgärd som bidrar till att uppnå klimatmålen genom att öka det hållbara resandet.

Personalnämnden har yttrat sig på motionen och föreslår avslag då ett bruttolöneavdrag inte skulle innebära en ekonomisk fördel för arbetsgivaren och dessutom medför en ökad administrativ hantering. Vidare menar PN att för de medarbetare vars bruttolön understiger högsta sjukpenninggrundande (SGI) respektive pensionsgrundande (PGI) inkomst kan ett bruttolöneavdrag innebära en försämring för den anställde på längre sikt, med lägre sjukpenning, föräldrapenning respektive pension som följd.

Kommunfullmäktige antog 2021 ett kollektivtrafikprogram för Umeå kommun som fastställer målet att andelen resor med kollektivtrafik, cykel eller till fots tillsammans ska utgöra minst 65 % av alla resor för boende inom Umeå tätort till år 2025, och att möjligheten till hållbart resande ska öka på landsbygden. I programmet anges att *”För att detta mål ska uppnås måste kollektivtrafiken i Umeå kommun tillsammans med gång och cykel vara det självklara valet för inomkommunala persontransporter”*, och detta är också det första av de tre insatsområden som identifieras i programmet.

I Umeå reser kvinnor hållbart i högre utsträckning än män (enligt den senast genomförda resvaneundersökningen) och en väl fungerande kollektivtrafik är viktigt för att möjliggöra för ett fungerande arbetsliv och privatliv. Det gäller särskilt kvinnor som också i högre utsträckning än män genomför kedjeresor. Utifrån förståelsen av kvinnors större andel hållbart resande ser jämställdhetsutskottet positivt på motionens intentioner att möjliggöra detta. Ett införande av möjlighet att köpa årskort till kollektivtrafiken med ett bruttolöneavdrag möter behov hos de grupper som idag nyttjar kollektivtrafiken samt kan fungera som ett incitament för grupper som idag inte reser kollektivt i lika hög utsträckning.

Bruttolöneavdragets eventuella påverkan på semesterlön, sjuk och/eller arbetslöshetsersättning, pension, föräldrapenning behöver ses över och utredas för att säkerställa att ett införande av erbjudandet går i linje med det nationella jämställdhetspolitiska delmålet om ekonomisk självständighet livet ut. Denna utredning, inklusive en översyn av kostnaden för arbetsgivaren, är möjlig att genomföra inom ramen för det pågående projektet Hållbara arbets- och tjänsteresor (HAR).

Förslag till beslut

Jämställdhetsutskottet beslutar

att föreslå kommunfullmäktige att bifalla motion 27/2021: Årskort i kollektivtrafiken för kommunanställda

Beslutsunderlag

Motion 27/2021: Årskort till kollektivtrafiken för kommunanställda

Beredningsansvariga

Annika Dalén, utvecklingsstrateg

Linda Gustafsson, jämställdhetsstrateg

Jämställdhetsutskottets beslutsordning**Yrkanden****Charlotta Westerlund (S), Andreas Sjögren (S), Ari Leinonen (S) och Ulrik Berg (M)** – avslag till motionen**Solveig Granberg (C) och Fredrik Rönn (C)** – bifall till motionen**Propositionsordning som godkänns**

Ordföranden ställer avslag mot bifall till motionen. Jämställdhetsutskottet beslutar att avslå motionen. Votering begärs.

Voteringsproposition

Ja-röst för avslag till motionen

Nej-röst för bifall till motionen

Omröstningsresultat

	Ja	Nej	Avstår
Charlotta Westerlund (S)	x		
Solveig Granberg (C)		x	
Andreas Sjögren (S)	x		
Ari Leinonen (S)	x		
Ellen Ström (V)	x		
Ulrik Berg (M)	x		
Fredrik Rönn (C)		x	
Summa:	5	2	0

Med fem ja-röster mot två nej-röster beslutar jämställdhetsutskottet att avslå motionen.

Reservation

Solveig Granberg (C) och Fredrik Rönn (C) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget förslag att bifalla motionen.

Beslutet ska skickas till

KS diarium

§ 10

Diarienum: KS-2022/00216

Aktivitetsplan och budget 2022**Beslut****Jämställdhetsutskottet beslutar****att anta förslag till aktivitetsplan och budget 2022**

Reservation

Ulrik Berg (M) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget förslag.

Ärendebeskrivning

Umeå kommun ska bedriva ett aktivt och långsiktigt jämställdhetsarbete och vara ett gott exempel på lokal, regional, nationell och internationell nivå. Jämställdhetsutskottet ska initiera, granska och följa upp kommunövergripande frågor ur ett jämställdhetsperspektiv, utveckla strategier för att nå jämställdhetsmålet, ur jämställdhetssynpunkt bereda ärenden som ska behandlas av kommunfullmäktige och öka medvetenheten om vikten av ett jämställdhetsperspektiv inom olika politikområden. Arbeta med jämställdhet är en förutsättning för att skapa en inkluderande, attraktiv och hållbar stad. Det övergripande målet för jämställdhetsarbetet i Umeå kommun är att skapa förutsättningar för att kvinnor och män ska ha samma makt att forma samhället och sina egna liv. Jämställdhetsarbetet ska bygga på gedigen kunskap om genus, vunna erfarenheter av tidigare arbete och ta stöd av "Den europeiska deklarationen för jämställdhet mellan kvinnor och män på lokal och regional nivå" (CEMR-deklarationen) och "Strategi för jämställdhetsarbete i Umeå kommun". Arbetet ska påverka samtliga verksamhetsområden. Jämställdhetsarbetet i Umeå kommun ska präglas av förståelse för att ett jämställdhetsperspektiv ska vävas in i allt arbete (jämställdhetsintegrering), men också att det också finns behov av särskilda (riktade) satsningar/projekt för att höja kunskapen och medvetandet inom vissa områden om att synliggöra och motverka ojämställdhet. Arbetet ska ta sikte på att vara strukturförändrande och en central utgångspunkt är kunskap och medvetenhet om att kvinnor och män inte har samma makt

att forma samhället och sina egna liv. Kvinnor som grupp har mindre makt och inflytande än män som grupp och detta får effekter på livets alla områden. Kunskap om att detta är föränderligt behöver också finnas, liksom kunskap om att effekter av ojämställdhet drabbar både flickor och pojkar, kvinnor och män.

”Strategi för jämställdhetsarbete i Umeå kommun” är ett verktyg för att uppnå det av kommunfullmäktige satta målet: Umeå kommun ska skapa förutsättningar för att kvinnor och män ska ha samma makt att forma samhället och sina egna liv. Detta mål innebär att kvinnor och mäns livsvillkor och livsmönster ska synliggöras i alla frågor, vilket också kräver analys av de villkor som existerar för kvinnor och män, samt analys av de maktstrukturer som finns i samhället. Att alla verksamheter har tillgång till och använder sig av könsuppdelad statistik är en viktig förutsättning. Samordning är centralt i jämställdhetsarbetet. Framskrivning av mål och resultatmått med tydlig bäring på jämställdhet behövs för att arbetet ska kunna följas. I det kan ”Den europeiska deklARATIONEN för jämställdhet mellan kvinnor och män på lokal och regional nivå” (CEMR-deklARATIONEN) som Umeå kommun skrev under 2008, ”Strategi för jämställdhetsarbete i Umeå kommun”, och metoden ”Det könade landskapet” fungera som stöd.

Jämställdhetsarbete behöver finnas i alla verksamheter och på alla nivåer. Fokus ska vara på att satsningar, projekt, utvecklingsfrågor eller annat som ses som centrala i respektive verksamhet ska införliva en jämställdhetsanalys. Detta innebär att verksamheterna ska skaffa sig kunskap om dessa frågor och genomföra arbete som skapar jämställdhet i stället för ojämställdhet. Kunskap om kvinnor och mäns livsmönster och förutsättningar ska införlivas i verksamheternas arbete så att servicen till Umeå kommuns flickor och pojkar, kvinnor och män erbjuds med denna kunskap.

Jämställdhetsutskottet kan genom sin budget stötta enskilda enheter, etc. i att genomföra till exempel analyser eller kompetensutveckling. Beprovade metoder ska användas i arbetet. Stöd i detta arbete finns att få hos funktionen jämställdhetsstrateg. Det är centralt för arbetet att detta görs i ett tidigt skede och att frågan finns med i hela processen. Att analysera och arbeta med fördelningen av resurser utifrån ett jämställdhetsperspektiv

(gender budgeting) är också ett viktigt verktyg för att synliggöra strukturella skillnader och kunna utveckla nya metoder i verksamheter och sammanhållna analyser i kommunen som helhet. Målet är att upptäcka vilka hinder, och skillnader i förutsättningar, som finns när det gäller möjligheter att använda gemensamma resurser.

Förslag till aktiviteter för jämställdhetsutskottet under 2022:

Utvecklande av Umeå kommuns jämställdhetsarbete

1. Följa upp nämndernas arbete med det övergripande inriktningsmålet om att skapa förutsättningar för kvinnor och män att ha samma makt att forma samhället och sina egna liv
2. Stötta verksamheter i deras jämställdhetsarbete genom att skapa strukturer för ett hållbart och långsiktigt jämställdhetsarbete med förståelse för könsmaktordningen samspelar med andra maktstrukturer
3. Verka för att minst en ny verksamhet per år initierar alternativt fördjupar jämställdhetsarbete
4. Utbilda nya processledare i jämställdhet samt uppföljande träffar för existerande nätverk av processledare
5. Fortsätta arbetet med jämställd stadsplanering
6. Systematiskt utmana och ifrågasätta könade maktrelationer i arbetet med hållbar utveckling med särskilt fokus på Klimatneutrala Umeå 2030 samt hållbar mobilitet och en jämställd och rättvis omställning
7. Följa och uppmärksamma frågor om arbetets organisering och andra centrala personalfrågor ur ett jämställdhetsperspektiv
8. Framtagande av underlag med utgångspunkt i det andra jämställdhetspolitiska delmålet om ekonomisk jämställdhet: Kvinnor och män ska ha samma möjligheter och villkor i fråga om betalt arbete som ger ekonomisk självständighet livet ut.

Stöd och uppföljning i jämställdhetsfrågor riktade till politiker i Umeå kommun

9. Framtagande av underlag om jämställdhet inför verksamhetsplanering till samtliga nämnder
10. Stötta arbetet i införande av jämställdhetsanalys på Umeå Kommuns budget
11. Erbjuder utbildning till samtliga nyvalda och omvalda politiker i Umeå kommun med fokus på kvinnors villkor i politiken
12. Genomföra gemensam kompetensutveckling för samtliga ledamöter i jämställdhetsutskottet, inklusive ersättare

13. Säkerställa och följa upp att övergripande frågor har en genusanalys som underlag inför kommunfullmäktige
14. Årlig återrapport till kommunfullmäktige kring utskottets arbete

Utåtriktad verksamhet samt positionering nationellt och internationellt av Umeå kommuns jämställdhetsarbete

15. Genomföra internationell konferens med fokus på jämställdhet 9 - 10 juni 2022, slutkonferens för URBACT-projektet GenderedLandscape
16. Ansöka om ett externt finansierat projekt där jämställdhet är en bärande del
17. Ta fram och påbörja implementering av handlingsplan för integrering av jämställdhetsperspektiv i frågor som rör innovation och smarta städer
18. Utvecklande av samverkan med relevanta aktörer för att stärka arbetet med jämställdhet inom samtliga politikområden
19. Utveckla kommunikationen i jämställdhetsfrågor för att positionera och synliggöra Umeå kommuns jämställdhetsarbete internt och externt
20. Genomföra eller samverka i genomförandet av minst två större utåtriktade arrangemang med fokus på aktuella jämställdhetsfrågor
21. Genomföra aktiviteter med fokus på Umeå 400 år
22. I samverkan genomföra Umeå kommun Handlingsplan mot våld med utgångspunkt i det sjätte jämställdhetspolitiska delmålet: Mäns våld mot kvinnor ska upphöra

Beslutsunderlag

Förslag till budget JUSK 2022

Beredningsansvariga

Annika Dalén, utvecklingsstrateg jämställdhet

Linda Gustafsson, jämställdhetsstrateg

Jämställdhetsutskottets beslutsordning

Yrkanden

Ulrik Berg (M) – avslag på punkterna 6 och 16 (och i stället satsa på hedersrelaterat förtryck)

- ändringsyrkande punkt 11 Erbjuder utbildning till samtliga nyvalda och omvalda politiker i Umeå kommun med fokus på jämställda villkor i politiken

Ellen Ström (V) -avslag på moderaternas förslag

Andreas Sjögren (S) – bifall till tjänsteskrivelsens förslag

Solveig Granberg (C) – bifall till tjänsteskrivelsens förslag och Ellen Ströms yrkande

Propositionsordning som godkänns

Ordföranden ställer bifall till tjänsteskrivelsens oreviderade förslag mot bifall till moderaternas reviderade förslag. Jämställdhetsutskottet beslutar enligt tjänsteskrivelsens förslag att anta aktivitetsplan och budget för 2022.

Reservation

Ulrik Berg (M) reserverar sig mot beslutet

Moderaterna anser att jämställdhetsarbetet i Umeå kommun är ett viktigt arbete och ska genomsyra hela Umeå kommun som organisation. Vad vi dock anser är att det finns bättre sätt att spendera skattebetalarnas pengar än vissa delar som föreslås i jämställdhetsutskottets budget. Från moderaternas sida menar vi därför att i stället för att spendera 150 00 kr för att ansöka om ett externt finansierat projekt, bör pengarna i stället kunna satsas på arbetet kring hedersrelaterat förtryck.

Beslutet ska skickas till

KS diarium

§ 11

Diarienum: KS-2022/00225

Informationsärenden mars 2022-03-03

Beslut

Jämställdhetsutskottet beslutar

att godkänna informationen

Ärendebeskrivning

Återkoppling: Forum Jämställdhet, en mötesplats för alla som arbetar med eller ansvarar för jämställdhet, 8-9 februari

Charlotta Westerlund (S) och Solveig Granberg (C) berättar om dagarnas innehåll. De ämnen som berördes var bl a växande fattigdom bland ensamstående kvinnor, ohälsa, ekonomisk orättvisa, våld i nära relationer och jämställdhetsarbete på EU-nivå.

Jämställdhetsutskottet delar en länk till filmen Hedersnormer, extremism och gängkriminalitet, som utskottets ledamöter har möjlighet att se vid senare tillfälle.

Internationella kvinnodagen 8 mars

Annika Dalén berättar att veporna med lokala kvinnliga pionjärer kommer att hänga i jubileumskuben på Rådhusstorget eller i Väven nästa vecka.